

Lovvedtak 25

(2016–2017)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 92 L (2016–2017), jf. Prop. 166 L (2015–2016)

I Stortingets møte 8. desember 2016 ble det gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn)

I

I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. skal § 7 første ledd tredje og fjerde punktum lyde:

Taushetsplikten etter denne bestemmelse og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor Norges Bank, andre EØS-staters sentralbanker eller tilsynsmyndigheter som fører tilsyn som nevnt i § 1, herunder *Den europeiske sentralbank, Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Det europeiske råd for systemrisiko og EFTAs overvåkingsorgan*. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at Finanstilsynet gir opplysninger til børs med tillatelse etter lov 29. juni 2007 nr. 74 om børsvirksomhet m.m. § 4, verdipapirregister med tillatelse etter lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter § 3-1 eller *sentral motpart* med tillatelse etter lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel § 13-1 om forhold som er nødvendig for utførelsen av disse institusjonenes lovbestemte oppgaver.

II

I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. gjøres følgende endringer:

§ 12 annet ledd første punktum skal lyde:

Taushetsplikt etter foregående ledd og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor departementet, Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland, Finanstilsynet, *internasjonale organisasjoner som Norges Bank er medlem av eller samarbeider med, eller andre EØS-staters sentralbanker eller finanstilsynsmyndigheter, herunder Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner, Det europeiske råd for systemrisiko og EFTAs overvåkingsorgan*.

§ 27 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak bestemme at foretak i finansiell sektor, herunder banker, forsikringsselskaper, finansieringsforetak, verdipapirforetak, børser, verdipapirregistre og *sentrale motparter*, skal gi banken opplysninger om sin virksomhet, finansiering av virksomheten, sitt regnskap, transaksjoner og beholdninger på egne og kunders vegne, samt andre opplysninger som er nødvendige for bankens arbeid.

III

I lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag skal § 11 annet ledd bokstav h lyde:

- h) betalingstransaksjoner som gjennomføres i et system for oppgjør av betalinger eller verdipapirer mellom oppgjørsagenter, sentrale *motparter og/eller* sentralbanker samt andre deltakere i systemet og ytere av betalingstjenester.

IV

I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v. skal § 4-4 annet ledd nytt annet til fjerde punktum lyde:

Ved insolvensbehandling har operatøren rett til å få dekket sin fordring på tilbakeføring av sikkerheten før andre fordringer med unntak av massefordringer. Fortrinnsretten er begrenset til den del av sikkerheten som overstiger den mottatte operatørens krav mot vedkommende. Fordringen skal dekkes uten ugrunnet opphold.

V

I lov 26. mars 2004 nr. 17 om finansiell sikkerhetsstillelse skal § 1 tredje ledd bokstav d) lyde:

- d) *avregningsentraler, sentrale motparter og lignende lovregulerte institusjoner som handler med finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-2 første ledd nr. 4, eller juridiske personer som handler i egenskap av formuesforvalter eller etter fullmakt fra en eller flere personer, for eksempel tillitsmenn for obligasjonseiere i obligasjonsmarkedet eller spesialforetak opprettet i forbindelse med verdipapirisering.*

VI

I lov 29. juni 2007 nr. 74 om regulerte markeder gjøres følgende endringer:

§ 14 fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra taushetsplikten overfor annet regulert marked, verdipapirregister, *sentral motpart*, og utenlandske tilsynsmyndigheter.

§ 27 tredje ledd skal lyde:

(3) Regulert marked kan kreve at verdipapirregister og *sentral motpart* uten hinder av taushetsplikt gir slike opplysninger som er nødvendige for at markedet skal kunne oppfylle sine plikter etter første og annet ledd. Opplysningene kan ikke benyttes til andre formål.

VII

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2-6 oppheves.

§ 3-14 skal lyde:

§ 3-14 *Salg av finansielle instrumenter som selgeren ikke eier mv.*

(1) *EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29f (forordning (EU) nr. 236/2012) om shortsalg og visse sider ved kreditbytteavtaler (shortsalgforordningen) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.*

(2) *Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i første ledd, herunder regler om:*

(a) *rapporterings- og offentliggjøringskrav.*

(b) *hvilke finansielle instrumenter som er omfattet av reglene i første ledd.*

(c) *krav til dekning.*

(d) *definisjoner.*

(3) *Denne bestemmelsens regler om aksjer gjelder tilsvarende for egenkapitalbevis.*

(4) *Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.*

§ 3-14a oppheves.

§ 10-4 oppheves.

§ 10-8 skal lyde:

§ 10-8 *Clearingplikt*

Verdipapirforetaks handel i derivater som er notert på regulert marked, skal foretas under medvirkning av *sentral motpart*.

Kapittel 13 skal lyde:

Kapittel 13 OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre

§ 13-1 *OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre*

(1) *EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29bc (forordning (EU) nr. 648/2012) om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre (EMIR) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.*

(2) *Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre.*

(3) *Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.*

§ 13-2 Nasjonal tilsynsmyndighet

Finanstilsynet er vedkommende myndighet etter bestemmelsene gjennomført i § 13-1 første ledd eller i forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 13-3 Taushetsplikt og utlevering av opplysninger

(1) Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for en sentral motpart, har taushetsplikt om det de under sin virksomhet får kjennskap til om andres personlige eller forretningsmessige forhold, med mindre noe annet er bestemt i lov eller forskrift.

(2) Taushetsplikten etter første ledd er ikke til hinder for utlevering av opplysninger til regulert marked som er nødvendige for at regulert marked skal kunne oppfylle sine plikter etter børsloven § 27.

(3) Når EFTA-domstolen behandler en sak som angår bestemmelsene gjennomført i § 13-1 første ledd eller i forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene, kan enhver uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi domstolen de opplysninger som domstolen kan kreve i medhold av avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om utleveringsplikt etter første og annet ledd, herunder om innskrenkninger i denne og om hvilke formål opplysningene kan benyttes til, samt om og i hvilken utstrekning det skal kunne kreves betaling for kostnader ved utleveringen.

§ 13-4 Organisering av sentral motpart

(1) En sentral motpart skal organiseres som et allmennaksjeselskap.

(2) Departementet kan i forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra denne bestemmelsen.

§ 13-5 Deltakelse hos sentral motpart på vegne av kunde

Deltakelse hos sentral motpart på vegne av kunde kan bare forestås av verdipapirforetak, kredittinstitusjon eller foretak som driver virksomhet som omfattes av § 2-1.

§ 13-6 Tillatelse fra tingretten og bistand fra politiet

(1) Stedlig tilsyn etter EMIR artikkel 63 som gjennomført i § 13-1 første ledd, krever tillatelse fra tingretten.

(2) Finanstilsynet kan kreve bistand fra politiet for å gjennomføre rettens beslutning om stedlig tilsyn.

(3) Begjæring om tillatelse etter første ledd fremsettes av Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan for tingretten på det stedet hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning. En anke over beslutningen har ikke oppsettende virk-

ning. Straffeprosessloven § 201 første ledd, §§ 117 til 120 jf. § 204, § 207, § 208, § 209, § 213 og kapittel 26 samt forvaltningsloven § 15 annet ledd gjelder så langt de passer. Dersom varsel om stedlig tilsyn kan unnlates etter EMIR artikkel 63 jf. § 13-1, og Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan anmoder retten om det, skal den begjæringen retter seg mot ikke varsles om begjæringen eller beslutningen.

§ 13-7 Tvangsfullbyrdelse

Finanstilsynet fører kontroll med tvangsgrunnlagets ekthet etter bestemmelsene om tvangsfullbyrdelse i EMIR artikkel 68 nr. 4 som gjennomført i § 13-1 første ledd.

§ 14-3 oppheves.

§ 15-2 første ledd første punktum skal lyde:

Verdipapirforetak og sentrale motparter plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger som måtte bli krevet om forhold som angår dets forretning og virksomhet.

§ 15-2 nytt niende ledd skal lyde:

(9) Finanstilsynet kan pålegge enhver å innhente den dokumentasjonen som tilsynet krever til gjennomføring av kontroll av at vedkommende har etterlevd bestemmelsene i EMIR som gjennomført i § 13-1 første ledd eller i forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 15-6 tredje ledd skal lyde:

(3) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner for overtredelse av bestemmelser i kapittel 3, 4, 5 eller 13 i loven her, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade.

§ 15-7 første ledd skal lyde:

(1) Finanstilsynet kan gi foretak som nevnt i § 15-1 annet ledd pålegg om retting dersom foretaket opptrer i strid med lov eller forskrift gitt med hjemmel i lov. Videre kan pålegg om retting gis til foretak som opptrer i strid med bestemmelsene i EMIR som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene. Pålegg om retting kan også gis dersom verdipapirforetak opptrer i strid med interne retningslinjer og instruksjoner som nevnt i § 9-11. Tilsvarende gjelder dersom foretakets ledelse eller styre ikke oppfyller kravene til hederlig vandel og erfaring som fastsatt i § 9-8 annet ledd og § 9-9 eller EMIR artikkelene 26 til 50 som gjennomført i

§ 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 17-1 nytt femte ledd skal lyde:

(5) *Finanstilsynet kan ilegge sentral motpart eller foretak eller personer tilknyttet sentral motpart som forsømmer sine plikter etter EMIR artikkel 4 til 13 og artikkel 26 til 54 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene, en daglig mulkt som påløper inntil forholdet er rettet.*

§ 17-2 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom det er oppnådd vinning ved en uaktsom eller forsettlig overtredelse av §§ 3-3 første ledd, 3-4, 3-6 første og annet ledd, 3-7, 3-8, 3-9, 3-10, 8-2 til 8-6, 9-5, 10-2, 10-3, 10-8 første ledd, 10-11, eller *shortsalgforordningen artiklene 12 til 15 som gjennomført i § 3-14 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene*, kan den som vinningen er tilfalt, pålegges helt eller delvis å avstå denne.

§ 17-3 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. overtrer §§ 3-4, 3-5, 3-7, 3-11, 7-2, 7-3, 7-7, 7-10, 8-1 til 8-7, 9-1, 9-6, 9-11 første ledd nr. 7, § 10-2 til 10-9, 10-17, 10-18, 13-4, 15-2, 15-3 eller EMIR artiklene 4 til 13 og artiklene 26 til 54 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller *shortsalgforordningen artiklene 12 til 15 som gjennomført i § 3-14 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene*.

§ 17-3 tredje ledd skal lyde:

(3) Med bøter straffes den som grovt eller gjentatte ganger forsettlig eller uaktsomt overtrer § 4-3 eller § 4-4 første eller annet ledd, eller *shortsalgforordningen artiklene 5 til 11 som gjennomført i § 3-14 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene*, eller den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 4-4 tredje eller fjerde ledd, eller *forskrifter gitt til utfylling av disse*.

§ 17-4 første ledd skal lyde:

(1) Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av § 3-6 tredje, fjerde og sjette ledd, § 4-2, § 4-3 eller § 4-4 første eller annet ledd eller *shortsalgforordningen artiklene 5 til 11 som gjennomført i § 3-14 eller EMIR artiklene 4 til 13 og artiklene 26 til 54 som gjennomført i § 13-1 første ledd eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene*, kan Finanstilsynet ilegge overtredelsesgebyr. Medvirkning kan sanksjoneres på samme måte. Det samme gjelder forsøks handlinger, jf. straffeloven § 16.

§ 17-5 oppheves.

VIII

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer:

§ 9-5 skal lyde:

§ 9-5 *Taushetsplikt mv.*

(1) Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner knyttet til loven her, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro i finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade.

(2) *Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet, har taushetsplikt overfor uvedkommende for opplysninger som utveksles mellom disse myndighetene og EFTAs overvåkingsorgan, Den europeiske banktilsynsmyndighet, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner og Det europeiske råd for systemrisiko etter denne lov og tilhørende forskrifter. Taushetsplikten etter første punktum gjelder likevel ikke når vedkommende myndighet angir at opplysningene kan gis videre, eller når dette er nødvendig i forbindelse med rettergang.*

Ny § 10-5 skal lyde:

§ 10-5 *Restriksjoner på forvaltningen av alternative investeringsfond mv.*

(1) *Finanstilsynet kan:*

- a) *forby markedsføring av andeler i et alternativt investeringsfond dersom forvalteren ikke har tilatelse etter § 6-5,*
- b) *pålegge en forvalter som er etablert utenfor EØS, restriksjoner når det gjelder forvaltningen av et alternativt investeringsfond ved for høy grenseoverskridende risikokonsentrasjon på et bestemt marked,*
- c) *pålegge en forvalter som er etablert utenfor EØS, restriksjoner når det gjelder forvaltningen av et alternativt investeringsfond hvis aktiviteten potensielt utgjør en viktig kilde til motpartsrisiko for en kredittinstitusjon eller en annen systemrelevant institusjon.*

(2) *Finanstilsynet kan bare treffe vedtak som nevnt i første ledd hvis tiltaket effektivt imøtegår trusselen mot finansmarkedene eller den finansielle stabiliteten, eller i vesentlig grad øker mulighetene til å overvåke trusselen. Det kan ikke treffes vedtak etter første ledd hvis tiltaket skaper risiko for regelverksarbitrasje eller skader finansmarkedenes effektivitet, herunder reduserer likviditeten på markedene*

eller skaper usikkerhet for markedsaktørene på en uforholdsmessig måte.

IX

I lov 20. juni 2014 nr. 30 om kredittvurderingsbyråer gjøres følgende endringer:

Overskriften i § 1 skal lyde:

§ 1 *EØS-regler om kredittvurderingsbyråer*

§§ 2 til 7 skal lyde:

§ 2 *Nasjonal tilsynsmyndighet*

Finanstilsynet er vedkommende myndighet etter kredittvurderingsbyråforordningen som gjennomført i § 1 eller forskrift gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

§ 3 *Utlevering av opplysninger til EFTA-domstolen*

Når EFTA-domstolen behandler en sak som angår kredittvurderingsbyråforordningen som gjennomført i § 1 eller i forskrift gitt i medhold av loven, kan enhver uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi domstolen de opplysninger som domstolen kan kreve i medhold av avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol.

§ 4 *Tillatelse fra tingretten og bistand fra politi*

Stedlig tilsyn etter kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 23d nr.1 som gjennomført i § 1, krever tillatelse fra tingretten.

Finanstilsynet kan kreve bistand fra politiet for å gjennomføre rettens beslutning om stedlig tilsyn.

Begjæring om tillatelse etter første ledd fremsettes av Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan for tingretten på det stedet hvor det mest praktisk kan skje. Retten treffer sin avgjørelse ved beslutning. En anke over beslutningen har ikke oppsettende virkning. Straffeprosessloven § 201 første ledd, §§ 117 til 120 jf. § 204, § 207, § 208, § 209, § 213 og kapittel 26 samt forvaltningsloven § 15 annet ledd gjelder så langt de passer. Dersom varsel om stedlig tilsyn kan unnlates etter kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 23d nr.1 jf. § 1, og Finanstilsynet eller EFTAs overvåkingsorgan anmoder retten om det, skal den begjæringen retter seg mot ikke varsles om begjæringen eller beslutningen.

§ 5 *Tvangsfullbyrdelse*

Finanstilsynet fører kontroll med tvangsgrunnlagets ekthet etter bestemmelsene om tvangsfullbyrdelse i kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 36d som gjennomført i § 1.

§ 6 *Sanksjoner ved overtredelse av reglene om bruk av kredittvurderinger*

Finanstilsynet kan ilegge foretaket overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som har handlet på vegne av foretaket, har overtrådt kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 4 nr. 1 som gjennomført i § 1 eller forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene. Overtredelsesgebyr kan ilegges selv om ingen enkeltperson har utvist skyld.

Departementet kan gi forskrift om hvilke forhold som kan vektlegges ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges og ved utmålingen, om standardisert utmåling og om øvre rammer for overtredelsesgebyr.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for Finanstilsynet, har taushetsplikt overfor uvedkommende om opplysninger som omhandler tiltak og sanksjoner for overtredelse av kredittvurderingsbyråforordningen artikkel 4 nr. 1 som gjennomført i § 1, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade.

§ 7 *Forskrifter*

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling av loven.

Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i § 1 til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

X

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 11-10 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:
Slike forskrifter kan fravike reglene i kapittel 11 II.

§ 11-15 første ledd nytt femte og sjette punktum skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi særregler og gjøre unntak fra regelen i dette ledd for fordringer som nevnt i § 11-8 første ledd bokstav e. Slike forskrifter kan fravike reglene i kapittel 11 II.

§ 13-15 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Første ledd er heller ikke til hinder for at finansforetak kan stille egne eiendeler til sikkerhet for forpliktelser etter derivatavtaler der plikt til å stille sikkerhet følger av lov eller forskrift.

XI

I lov 17. juni 2016 nr. 30 om EØS-finanstilsyn gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

§ 5 *Utlevering av opplysninger til EFTA-domstolen*
Når EFTA-domstolen behandler en sak som angår bestemmelsene gjennomført i §§ 1 til 4 eller i forskrift gitt i medhold av loven, kan enhver uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi domstolen de opplysninger som domstolen kan kreve i medhold av avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde og avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol.

Nåværende § 5 blir § 6 og skal lyde:
§ 6 *Forskrifter*

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling av loven.

Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i §§ 1 til 4 til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Nåværende § 6 blir ny § 8.

XII

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan fastsette overgangsregler.

Olemic Thommessen

president

